

แนวทางการลงโทษทางวินัย

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ คือ การพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษในสถานใด หรือไม่ ทั้งนี้ เป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาโดยเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดไว้ การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษพึงกระทำ เมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่ถูกกล่าวหาโดยกระจ่างชัดพอที่จะพิจารณาความผิดและกำหนดโทษได้แล้ว ทั้งนี้หากเป็นความผิดวินัย ซึ่งมีใช้กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จะต้องได้ข้อเท็จจริงจากการสืบสวนหรือสอบสวน หากเป็นความผิดวินัยในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง อาจได้ข้อเท็จจริงจากคำพิพากษาของศาล อันถึงที่สุด การสืบสวน การรายงาน หรือการรวบรวมข้อมูลแล้วแต่กรณี

หลักการพิจารณาความผิด

ในการพิจารณาความผิด มีหลักที่ควรคำนึงถึงอยู่ ๒ หลัก คือ

๑. หลักนิติธรรม ได้แก่ การพิจารณาตามตัวบทกฎหมายกล่าวคือ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องมีบทกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำ เช่นนั้นเป็นความผิดทางวินัย ถ้าไม่มีบทกฎหมายว่าการกระทำผิดวินัย ทั้งนี้ การที่จะถือว่าการกระทำอย่างไรเป็นความผิดทางวินัยฐานใดนั้น ต้องพิจารณาให้เข้าองค์ประกอบของความผิดฐานนั้นทุกประการ ถ้ากรณีใดไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานใดก็ไม่เป็นความผิดฐานนั้น ถ้าข้อเท็จจริงบ่งชี้เข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตราใด

ก็ปรับบทเป็นความผิดไปตามมาตรานั้น และลงโทษไปตามความผิดนั้น

๒. หลักมิโนธรรม ได้แก่ การพิจารณาบททวนให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความเป็นจริงและความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็น เช่น ตามตัวอย่างดังกล่าวใน (๑) ถ้าพิจารณาโดยใช้หลักมิโนธรรมด้วย ก่อนที่ปรับบทความผิดและกำหนดโทษจะต้องคำนึงถึงความเป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นในสภาพการณ์เช่นนั้นว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่ด้วย ซึ่งการพิจารณาโดยคำนึงถึงความเป็นจริงตามเหตุผลที่ควรจะเป็นนั้น ต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แวดล้อมประกอบ เช่น ดูว่าฐานะของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเป็นอย่างไร ถ้าฐานะยากจนมาก เงินขาดมือเสมอ ซักหน้าไม่ถึงหลังเป็นประจำอย่างนี้แม้เงิน ๑๐ บาท ๒๐ บาท ก็อาจฟัง ว่าเอาไปหมุนใช้ส่วนตัวก่อนได้ แต่ถ้าเป็นคนร่ำรวย ฐานะดี มีเงินติดตัวอยู่เป็นจำนวนพันเสมอ อย่างนี้การที่เงินหลวง ๒๐ – ๓๐ บาท เข้าไปปนอยู่ในกระเป๋า ถึงแม้จะใช้ปนไปกับเงินส่วนตัวก็คงจะไม่ได้ประโยชน์แก่ตนเองอย่างไร ก็ไม่น่าจะปรับบทเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เพราะขาดองค์ประกอบในข้อที่ว่า “เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้” และอาจต้องดูระยะเวลาที่เงินอยู่กับตัวด้วยว่านานเพียงใด ถ้าระยะเวลาเป็นเดือน ๆ ก็อาจได้ประโยชน์ส่วนตัวในการที่มีเงินนั้นอยู่ในมือ พอที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการได้ แต่ถ้าเงินอยู่ในมือเพียง ๒-๓ วัน แล้วนำมาส่งเองโดยไม่มีเหตุบังคับให้ต้องส่งแม้เงินจะมาก ก็ไม่น่าจะไม่ได้ประโยชน์อะไรในการที่มีเงินนั้นอยู่ในมือ จึงขาดองค์ประกอบที่จะฟังว่าเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ความผิดที่จะปรับบทคงจะเข้ากรณีเพียงไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการดังนี้ เป็นการพิจารณาโดยอาศัย

หลัก นิติธรรม และหลักมิโนธรรมประกอบกัน ซึ่งจะถูกต้องตามความเป็นจริง และเหมาะสมกว่าการพิจารณาโดยอาศัยหลัก นิติธรรมแต่เพียงอย่างเดียว

๑. หลักนิติธรรม คือ คำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๓ ระดับ คือ

(ก) ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องโทษสถานไล่ออกหรือปลดออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะลดหย่อนก็ได้ แต่ลดลงต่ำกว่าปลดออกได้

(ข) ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องลงทัณฑ์ภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือน

(ค) ความผิดวินัยเล็กน้อย อาจวางโทษสถานภาคทัณฑ์ แต่ถ้าเป็นความผิดครั้งแรก และผู้บังคับบัญชาเห็นว่ามิเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยวางกล่าวตักเตือนหรือให้ทาทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

(๒) หลักมิโนธรรม คือ การพิจารณาบททวนให้รอบคอบโดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามเหตุผลที่ควรจะเป็นภายในขอบเขตระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด เช่นในกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดว่าความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจะต้องลงโทษไล่ออก หรือปลดออก ดังนี้กรณีไหนควรกำหนดโทษเป็นไล่ออกกรณีไหนควรกำหนดโทษเป็นปลดออก ควรให้หลักมิโนธรรมเข้าประกอบการพิจารณาด้วย และทานเดียวกันในกรณีความผิดไม่ร้ายแรง กรณีไหนจะควรลงทัณฑ์ ก็ยกยอ กักขัง หรือภาคทัณฑ์ และกรณีไหนจะควรลดหย่อนโทษ หรืองดโทษก็ควรใช้หลักมิโนธรรมเข้าประกอบการพิจารณาด้วย

(๓) **หลักความเป็นธรรม** คือ การวางโทษจะต้องให้
ได้ระดับเสมอกัน ใครทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ ไม่มี
ยกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง การกระทำผิดอย่างเดียวกันใน
ลักษณะ และพฤติการณ์คล้ายคลึงกัน ควรจะวางโทษเท่ากัน
อย่างไรดี แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันก็อาจแตกต่างกัน
ในลักษณะพฤติการณ์ หรือเหตุผลซึ่งอาจใช้ดุลพินิจวางโทษ
หนักเบาแตกต่างกันตามควรแก่ กรณีที่ได้โดยนาเหตุบาง
ประการมาประกอบการ พิจารณา เช่น

-ลักษณะของการกระทำผิด ความผิดอย่าง
เดียวกันบางกรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการ กระทำผิด
เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องวางโทษหนัก
อาจจะถึงไล่ออกจากราชการ แต่ บางกรณีพฤติการณ์หรือ
ลักษณะการกระทำผิดไม่ถึง ขั้นเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจ
พิจารณาวางโทษ สถานเบาลดหลั่นกันตามสมควรแก่กรณี

-ผลแห่งการกระทำผิด ความผิดอย่างเดียวกันบาง
กรณีพฤติการณ์หรือลักษณะแห่งการกระทำผิดเป็นการ
กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องวางโทษหนัก
อาจจะถึงไล่ออกจากราชการ แต่บางกรณีพฤติการณ์หรือ
ลักษณะการกระทำผิดไม่ถึงขั้นเป็นความร้ายร้ายแรง ซึ่งอาจ
พิจารณาวางโทษสถานเบาลดหลั่นกันตามสมควรแก่กรณี

-ผลแห่งการกระทำผิด ความผิดอย่างเดียวกัน
อาจต้องวางโทษต่างกัน เพราะผลแห่งการกระทำผิดทำให้
เกิดความเสียหายมากน้อยต่างกัน

-คุณความดี ในความผิดอย่างเดียวกัน ผู้มีประวัติ
การทำงานดี ไม่เคยกระทำผิดมาก่อนอาจได้รับโทษน้อยกว่า
ผู้ที่เคยทำผิดมาก่อนแล้ว ผู้ทำผิดใน เรื่องเดียวกันความ
พยายามแก้ไขบรรเทาผลร้ายอาจ ได้รับโทษน้อยกว่าผู้ไม่ได้

พยายามทำเช่นนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่บกพร่องควบคุม
ผู้ต้องหาไม่ดีเป็น เหตุให้ผู้ต้องหาหลบหนี ในรายที่พยายาม
ติดตาม จับกุมผู้ต้องหาที่หลบหนีคืนมาได้ ควรจะได้รับโทษ
น้อยกว่าคนที่ไม่พยายามทำเช่นนั้น

-การรับรู้ไม่รู้ว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด ถ้าทำ
ไปทั้ง ๆ ที่รู้ว่าผิด ย่อมมีโทษหนักกว่าทำไปเพราะไม่รู้ว่ามีผิด

-เหตุเบื้องต้นหลังการกระทำผิด การกระทำผิด
เพราะความจำเป็นบังคับหรือเพราะถูกยั่วโทสะอาจ ได้รับ
โทษน้อยกว่าทำผิดโดยสันดานชั่วร้ายบางที่การกระทำผิด
อาจเกิดขึ้นเพราะโรคจิตซึ่งต้องใช้การรักษา มากกว่าการ
ลงโทษ

-สภาพของผู้กระทำผิด ในความผิดอย่างเดียวกัน
อาจกำหนดโทษต่างกันตามสภาพของผู้กระทำผิด ซึ่งอาจ
ต้องพิจารณาโดยคำนึงถึง เพศ อายุ

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในองค์กร องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง

แนวทางการลงโทษ ทางวินัยของข้าราชการ

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

โทร.๐๗๕-๖๖๔๕๘๔

โทรสาร.๐๗๕-๖๖๔๕๗๘